ผู้อยู่อาศัยกับโอกาสในการพัฒนาที่ดินราชพัสดุชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

1

นางสาวอมรรัตน์ กล่ำพลบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเคหพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเคหการ ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545 ISBN 974-17-2079-3 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I21012290

AN OPPORTUNITY IN DEVELOPMENT ON STATE PROPERTY AT SOI PIPAT 2 COMMUNITY BANGRAG PREFACTURE, BANGKOK METROPOLIS

Miss Amomrat Klamplob

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Housing Development in Housing Department of Housing Faculty of Architecture Chulalongkorn University Academic Year 2002 ISBN 974-17-2079-3

ชื่อหัวข้อว ิทยานิพนธ์	ผู้อยู่อาศัยกับโอกาสในการพัฒนาที่ดินราชพัสดุชุมชนซอยพิพัฒน์ 2
	เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
โดย	นางสาวอมรรัตน์ กล่ำพลบ
สาขาวิชา	เคหการ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์มานพ พงศทัต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. กุณฑลทิพย พานิชภักดิ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

___________คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ สัจกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

4 ประธานคณะกรรมการ

(รองศาสตราจาร์ย์ ดร. ชวลิต นิตยะ)

>_____.

(รองศาสตราจารย์ มานพ พงศทัต)

<u>1306พลาวิทษ</u>อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร. กุณฑลทิพย พานิชภักดิ์)

am - ______กรรมการ

(นางลีนา เจริญศรี)

— .....กรรมการ

(อาจารย์ปรีดิ์ บุรณศิริ)

อมรรัตน์ กล้ำพลบ : ผู้อยู่อาศัยกับโอกาสในการพัฒนาที่ราชพัสดุขุมชนซอยพิพัฒน์ 2 เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร (An Opportunity in Development on State Property at the Soi Pipat 2 Community Bangrag Prefecture, Bangkok Metropolis) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ. มานพ พงศทัต , อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: อาจารย์ ดร. กุณฑลทิพย พานิชภักดี, 184 หน้า ISBN 974-17-2079-3

รุมชนซอยพิพัฒน์ 2 เป็นชุมชนหนึ่งที่ตั้งอยู่บนที่ดินราชพัสดุในแขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ที่อยู่ในใจกลางเมืองเป็นมุมชนที่มี สภาพความเป็นอยู่แออัดมีการปลูกสร้างบ้านเรือน สภาพบ้านค่อนช้างทรุดโทรม ชาดความเป็นระเบียบ กรมธนารักษมีนโยบายในการพัฒนาเพื่อจัดหา ประโยชน์โดยโยกย้ายผู้อยู่อาศัยเดิมที่เป็นผู้เข่าที่ขณะนี้ได้สิ้นสุดสัญญาเช่าแล้ว การศึกษาลักษณะการอยู่อาศัยในปัจจุบัน ตลอดจนความต้องการ และความศึดเห็นของผู้อยู่อาศัย มีความสำคัญและจำเป็นมาก เพราะเป็นตัวบ่งชี้โอกาสและทางเลือกในการทัฒนาที่ดินแปลงนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ การวิจัยในการวิจัย คือ 1) ศึกษาสภาพการอยู่อาศัย สังคม เศรษฐกิจ ของผู้อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุ 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้อยู่ อาศัย ต่อการพัฒนาที่ดินราชพัสดุบริเวณชุมชนซอยพิพัฒน์ 2

ในส่วนของความคิดเห็นในการพัฒนาที่ราชพัสดุ ได้ทำการล้มภาษณ์ผู้มีประสบการณ์จากหน่วยงานและองค์กรด่าง ๆ ที่เกี่ยวร้อง เพื่อสร้างทางเลือกในการโยกย้ายที่อยู่อาศัย สรุปว่าผู้มีประสบการณ์ได้ได้ความคิดเห็นในการโยกย้ายที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุแปลงปี้รวม 4 ทางเลือก คือ ทางเลือกที่ 1 ไม่ต้องการอยู่ในที่ดินเดิมและขอรับเงินค่าขดเชยการร้อย้าย พางเลือกที่ 2 ชอให้ทางราชการจัดหาที่ดินแปลงใหม่เพื่อรองรับการโยก ย้ายที่อยู่อาศัย ทางเลือกที่ 3 การประสานการใช้ประโยชน์ในที่ดิน(Land Sharing) ซึ่งในกรณีนี้จะเป็นการแบ่งที่ดินบางส่วนให้แก่ผู้อยู่อาศัย เดิมและให้สิทธิการเข่าระยะยาว โดยผู้อยู่อาศัยจะไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทางเลือกที่ 4 ต้องการอยู่อาศัยในที่ดินเดิมโดยปรับปรุงสภาพที่อยู่ อาศัยให้มีความมั่นคงแข็งแรง และยินยอมให้ทางราชการปรับปรุงค่าเข้าเพิ่มขึ้นตามสภาพทำเล ซึ่งได้เภทางเลือกดังกล่าวที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้มี ประสบการณ์สร้างแบบสมภาษณ์ทั้งมีโครงสร้าง เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้อยู่อาศัยในขุมขนซอยพิพัฒน์ 2

จากการศึกษาพบว่า 1) ในด้านเศรษฐกิจผู้อยู่อาศัยในชุมขนขอยพิพัฒน์ 2 ส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีรายได้ธะดับปานกลาง มีอาชีพค้าขายและทำงานบริษัทเอกขน รายได้ต่อครัวเรือนเพียงพอต่อการดำรงชีวต ไม่มีหนี้สิน มีสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนช้างครบ 2) ในด้าน สังคมความสัมพันธ์ภายในชุมขนของผู้อยู่อาศัยจะรู้จักกินเกือบทุกครอบครัวเพราะอยู่อาศัยมานานมาก มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการรวมกัน ในการระดมความคิดและช่วยกันแก้ไขปัญหาของชุมขน และมีผู้นำชุมขนที่ผู้อยู่อาศัยไว้วางใจ 3) ในด้านกายภาพพบว่าผู้อยู่อาศัยในชุมขนขอยพิพัฒน์ 2 จะอยู่อาศัยในที่ดินมานานกว่า 40 ปี ลักษณะที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านเดี่ยว 2 ขัน มีพื้นที่ใช้ลอยโดยเฉลี่ยประมาณ 40 – 60 ตาราง เมตร มูลค่าที่อยู่อาศัยอยู่ในช่วงราคา 100,000 – 400,000 บาท และการใช้ประโยชน์โดยส่วนใหญ่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย 4) ในเรื่องความคิดเห็นใน การพัฒนาที่ราชพัตดุแปลงนี้ ผู้ให้สมภาษณ์ส่วนใหญ่ต้องการอยู่ในที่ดินแปลงเดิมและเห็นควรให้มีการปรับปรุงค่าเข้าเพิ่มขึ้น รองลงมาขอรับเงินค่าขดเขยการร้อย้าย และให้มีการประสานการใช้ประโยชน์โนที่ดิน (Land Sharing) ตามลำดับ สำหรับ ทางเลือกที่ขอให้ทางราชการดีหาที่ดินแปลงในมู่หื่อรงรับการโยกย้ายที่อยู่อาศัยไม่มีผู้ให้สัมภาษณ์รายใดที่เลือกทางเลือกที่เลย ทางเลือกที่ขอให้ทางรายการดัดหาที่ดินแปลงในมู่ต้องรับการโยกย้ายที่อยู่อาศัยไม่มีผู้ให้สมารอนใจกลี่เลือกทางเลือกที่เลย

ร้อเลนอแนะที่ได้จากผลการศึกษา ขุมชนซอยพิพัฒน์ 2 เป็นขุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยจำนวนมากและมีการจัดตั้งคณะกรรมการขุมชน ดังนั้น ในการโยกย้ายขุมชนขอยพิพัฒน์ 2 ควรโช้หลักรัฐศาสตร์ควบคู่กับหลักนิติศาสตร์ **ช้อเสนอแนะในระยะสั้น** กรมธนารักษ์อาจไข้ผลการศึกษาเป็น ร้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกในการโยกย้ายที่อยู่อาศัย ประกอบการวางแผนและพิจารณาดำเนินการในขั้นต่อไปได้ **ช้อเสนอแนะในระยะยาว** กรมธนารักษ์ควร พัฒนากระบวนการรับพึงความศิลเห็น เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวนโยบายและทางเลือกในการพัฒนาที่ราชหัสดุเพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรมต่อไป โดย 1) จัดทำทางเลือกในการพัฒนาที่ราชพัสดุแปลงนี้ที่ครอบคลุมเรื่องการร้อย้ายผู้อยู่อาศัยเดิมในเชิงลึก ที่มีความละเอียด ชัดเจนและกว้างชวาง ยิ่งขึ้น ซึ่งอาจต้องทำการประเมินมูลค่าที่ดิน ผลตอบแทนทางด้านการเงินและสงคม ความเป็นไปได้และโอกาสในการพัฒนาที่ดิน 2) มีการระคม ความศิลเห็นร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำการวิเคราะห์ช้อดีข้อเสีย จุดแข็งจุดช่อนของแต่ละทางเลือก และโอกาสในการพัฒนาที่เหมาะสม 3) นำผลการดำเนินการมาใช้ในการตัดสินใจในทางเลือกที่เหมาะสมและสมประโยชนที่สุด โดยคำนึงถึงสภาวะเศรษฐกิจ และการลงทุนของประเทศ เป็นสำคัญด้วย

ภาควิชาเคหการ	ลายมือซื่อนิสิต	le-
สาขาวิชาเคหการ		
ปีการศึกษา2545	.ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	Drononna.

4474621425 : MAJOR HOUSING

KEYWORD : STATE PROPERTY / SOI PIPAT 2

AMORNRAT KLAMPLOB. AN OPPORTUNITY IN DEVELOPMENT ON STATE PROPERTY AT THE SOI PIPAT 2 COMMUNITY BANGRAG PREFECTURE, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. MANOP BONGSADADT, THESIS CO – ADVISOR : KUNDOLDIBYA PANITCHPAKDI,Ph.D., 184 pp. ISBN 974-17-2079-3

The Soi Pipat 2 Community is a community located in Bangkok district, Bangkok. This piece of land belongs to the office of State Property. It is a dilapidated slum. The Treasury Department is planning to develop this area as one of its financial resources by not renewing the tenants' contract. Studying the tenants's living conditions, needs and attitudes is a must since they indicate a possibility and alternative to developing this piece of land. This study aimed to 1) study the tenants' living conditions and their socio-economic background and 2) study the tenants' attitudes towards this development.

To resettle the tenants, related individuals who are experienced in this field and work in various agencies agree that there are four choices to choose from. The first one is that they do not want to live in limited space, but would like to get compensation for moving out. The second is that they would like the government to find a new place for them. The third is that they share the land with the office. The office puts aside part of the land for them to reside on and provides them with a long lease. The fourth is that they want to live there and are willing to pay a higher rent, but the government has to improve the buildings. Based on the four choices, another questionnaire is used to ask the tenants in Soi Pipat 2.

It is found that 1) most tenants are average – income merchants and company employees. Their income is just enough to make ends meet. They do not have debts and are equipped with many facilities. 2) they know one another well since they have lived there over 40 years. They will brainstorm to solve a problem and they trust their community leaders. 3) most of them live in a 2- story detached house with a functional area of 40 – 60 square meters. Their houses are worth between 100.000 and 400.000 baht and 5) most of them do not want to move their houses and agree that their first choice is that the physical condition of the community should be improved. They do not mind paying a high rent. Their second choice is getting compensation for resettlement from the government and the third is sharing land. None choose to resettle in a new place.

It is suggested that, as a short – term plan, the Treasury Department should take take the study results into account when mapping a plan of resettlement. As for a long – term plan, the Department should carry out a public hearing in order to adopt the most effective way or resettlement. In so doing, it has to 1) come up with options, 2) analyze the advantages and the disadvantages of each option and its feasibility and 3) make a decision on the best alternative in line with the economic situation and the budget.

Department	Housina	.Student's signature	K. Amorniot
Field cf study	Housing	Advisor's signature	K. Amornrot Mayo but.
Academic year	. 2002	.Co - advisor's signatur	e K. Panitchpakdi

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยขบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยการสนับสนุน การให้แรงใจ การให้ความช่วยเหลือ และให้ความอนุเคราะห์จากบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณ ทุกท่านไว้ ดังนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อยู่อาศัยในซุมซนซอยพิพัฒน์ 2 ทุกท่านที่กรุณาให้การต้อนรับและให้ ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะ อย่างยิ่งคือ คุณเจริญศักดิ์ จินดานวกุล ประธานคณะกรรมการซุมชน, คุณสิทธิพร นิ้มเจริญ เหรัญญิก ชุมชน, เอียใช้ และกรรมการซุมชนทุก ๆ ท่าน ที่กรุณาให้ความสำคัญ ความร่วมมือ และให้ ความสนใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาคือ คุณลีนา เจริญศรี ที่กรุณาให้การสนับสนุนในการศึกษาและ เป็นแรงใจให้ผู้วิจัยทำการศึกษาจนประสบผลสำเร็จ และงานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หาาไม่ได้ รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.มานพ พงศทัต และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อ.ดร.กุณฑลทิพย พานิชภักดิ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษา และให้การเอาใจใส่ต่อผู้วิจัย อย่างดียิ่งในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนขอขอบคุณอาจารย์ประจำภาควิชาเคหการและ เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยดังกล่าว

ขอขอบคุณผู้มีประสบการณ์คือ อาจารย์บริดิ์ บุรณศิริ , รศ.มานพ พงศทัต , คุณสมพรสมาน ชาติ ,คุณสุขุมาล เตียประสริฐ ,คุณอภิวัฒน์ ใจสำราญ และคุณทิพย์รัตน์ นพลดารมย์ ที่กรุณาสละเวลา และให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการเข้าทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ ความคิดเห็น ตลอดจน แนวความคิดในการพัฒนาที่ราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 2 ที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และเกิดแนวคิด ในการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ คือ กรมธนารักษ์ , สำนักงานเขตบางรัก , สำนักงาน ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ , สถาบันพัฒนาองค์การชุมชน , การเคหะแห่งชาติ และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้การสนับสนุนในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษา

สุดท้ายงานขอขอบคุณกลุ่มพี่ เพื่อน และน้อง ๆ จากที่ทำงาน ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่น เคหการภาคนอกเวลาราชการ (C 14 X) ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการทำงานวิจัยฉบับนี้ได้ สำเร็จลุล่วงในทุกๆเรื่อง และผู้ที่ให้การสนับสนุนทั้งแรงกายและแรงใจที่สำคัญ คือคุณจุไรรัตน์ กิจจำนงค์ และขอกราบขอมพะคุณคุณพ่อและคุณม่ ที่กรุณาสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

อมรรัตน์ กล่ำพลบ

สารบัญ

и	เน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ବ
กิตติกรรมประกาศ	Q
สาฑัญ	
สาขบัญภาพ	ល្ង
สารบัญตาราง	J
สารบัญแผนที่	

บทที่	1	บทน์	้ำ	
		1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
		1.2	วัตถุประสงค์การวิจัย	3
		1.3	ขอบเขตการวิจัย	3
		1.4	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	3
		1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่	2	แนว	ความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
		2.1	ความหมายของคำว่าชุมชนแออัด	5
		2.2	แนวความคิดเกี่ยวกับชุมชนแออัด11	1
		2.3	แนวความคิดเกี่ยวกับการข้ายถิ่นฐานของผู้มีรายได้น้อย	7
		2.4	แนวความคิดในการเลือกที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย	9
		2.5	ระดับรายได้ของผู้มีรายได้น้อย2	1
		2.6	การดำรงอยู่ของชุมชนแออัด2 [.]	1
		2.7	แนวความคิดและวิธีการปรับปรุงชุมชนแออัดของประเทศไทย22	2
		2.8	วิวัฒนาการของวิธีการรูปแบบการปรับปรุงชุมชนแออัด	3
		2.9	กรณีตัวอย่างการรื้อย้ายชุมชนที่อยู่อาศัยของประเทศไทย28	
		2.10	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4

สารบัญ (ต่อ)

		หา	้ำ
บทที่	3	วิธีดำเนินการวิจัย	
		3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย5	53
		3.2 วิธีดำเนินการวิจัย5	5
		- ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา5	5
		- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย5	57
		< กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา6	60
บทที่	4	ภูมิหลังความเป็นมาและสภาพที่ราชพัสดุแปลงซอยพิพัฒน์ 2	
		4.1 ภูมิหลังเกี่ยวกับที่ราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 26	8
		4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับที่ราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 2	9
บทที่	5	แนวคิดในการโยกย้ายชุมชนชอยพิพัฒน์ 2	
		บทสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์7	'9
บ ทที่	6	สภาพผู้อยู่อาศัย สังคม เศรษฐกิจ ลักษณะทางกายภาพ	
		ของที่อยู่อาศัย และแนวความคิดต่อการพัฒนาที่ราชพัสดุ	
		ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2	
		6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์8	8
		6.2 การวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม9	
		6.3 การวิเคราะห์ทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย	4
		6.4 การวิเคราะห์โอกาสในการพัฒนาที่ราชพัสดุในความคิดเห็นของ	
		ผู้อยู่อาศัย12	7
บทที่	7	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
		7.1 สรุปสภาพเศรษฐกิจในชุมชนซอยพิพัฒน์ 213	8
		7.2 สรุปสภาพสังคมในชุมชนซอยพิพัฒน์ 213	9
		7.3 สรุปด้านกายภาพในชุมชนซอยพิพัฒน์ 214	0
		7.4 สรุปความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยต่อการพัฒนาที่ราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 214	0
		7.5 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย14	3

สารบัญ (ต่อ)

ណ

การอ้างอิง	รายการอ้างอิง.
14ราวก	ภาคผนวก
ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518	
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์154	
ภาคผนวก ค สำเนาโฉนดเลขที่ 523 เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 164	
ภาคผนวก ง รูปถ่ายแสดงบ้านในชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 รวม 152 ครัวเรือน 168	
ะวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	ประวัติผู้เขียนวิ

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

ល្ង

ภาพที่ 3.1	แสดงทางเลือกที่ 1 ต้องการรับเงินค่าชดเซยการรื้อย้าย	59
ภาพที่ 3.2	แสดงทางเลือกที่ 2 การย้ายไปอยู่ในที่ดินแปลงใหม่	59
ภาพที่ 3.3	แสดงทางเลือกที่ 3 การประสานประโยชน์การใช้ที่ดิน	59
ภาพที่ 3.4	แสดงทางเลือกที่ 4 การปรับปรุงและการจัดระเบียบที่อยู่อาศัย	59
ภาพที่ 4.1	แสดงเส้นทางเข้า - ออก ที่ราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 2	73
ภาพที่ 4.2 - 4.4	แสดงสภาพแวดล้อมที่ราชพัสดุขอยพิพัฒน์ 2	78
ภาพที่ 6.1 - 6.2	แสดงห้องเช่าราคา 2,000 บาทต่อเดือน	103
ภาพที่ 6.3	แสดงบ้านเช่าราคา 4,000 บาทต่อเดือน	. 103
ภาพที่ 6.4	แสดงศาลพระภูมิบริเวณลานชุมชน	107
ภาพที่ 6.5	แสดงห้องสมุดภายในชุมชน	107
ภาพที่ 6.6	แสดงศูนย์อนามัยชุมชน	107
ภาพที่ 6.7	แสดงลานกีฬาชุมชน	107
ภาพที่ 6.8-6.10	แสดงกิจกรรมในวันเฉลิมพระชนมพรรษา	108
ภาพที่ 6.11-6.15	แสดงลักษณะสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุขอยพิพัฒน์ 2	118
ภาพที่ 6.16-6.18	แสดงราคาสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุ	121
ภาพที่ 6.19-6.20	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย	. 123
ภาพที่ 6.21-6.22	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัยและร้านค้า	. 124
ภาพที่ 6.23-6.24	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นห้องแบ่งให้เช่า	
	ราคาประมาณ 2,000 - 2,500 บาท	124
ภาพที่ 6.25-6.26	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นห้องแบ่งให้เช่า	
	ราคาประมาณ 1,500 - 2,000 บาท	125
ภาพที่ 6.27	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นห้องแบ่งให้เช่า	
	และให้เช่าเก็บรถเข็น	125
ภาพที่ 6.28	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นห้องแบ่งให้เช่า	
	ราคาประมาณ 2,000 - 2,500 บาท	125

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพประกอบ		หน้า
ภาพที่ 6.29	แสดงการใช้ประโยชน์อยู่อาศัยเองบางส่วน	
	และเป็นห้องแบ่งให้เช่า	. 126
ภาพที่ 6.30	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นบ้านเช่าทั้งหลัง	
	ราคาประมาณ 4,000 บาท	. 126
ภาพที่ 6.31	แสดงที่อยู่อาศัยของผู้บุกรุก	. 126
ภาพที่ 6.32	แสดงการใช้ประโยชน์เป็นสำนักงาน	. 126

สารบัญตาราง

ตารางประกอบ	ม หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงรายละเอียดความช่วยเหลือในการรื้อย้าย
ตารางที่ 2.2	แสดงรายละเอียดค่าชดเชยในการรื้อย้าย
ตารางที่ 3.1	แสดงขั้นตอนและกระบวนการวิจัย
ตารางที่ 5.1	แสดงผลทางเลือกจากการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์
ตารางที่ 6.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตามเพศ
ตารางที่ 6.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตามอายุ
ตารางที่ 6.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	สถานภาพการสมรส
ตารางที่ 6.4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	สถานะการอยู่อาศัยในที่ราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 2
ตารางที่ 6.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	สถานะในครอบครัว
ตารางที่ 6.6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	ระดับการศึกษา92
ตารางที่ 6.7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน94
ตารางที่ 6.8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตามอาชีพ
ตารางที่ 6.9	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	การเดินทางไปทำงานหรือประกอบอาชีพ
ตารางที่ 6.10	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	การจัดซื้ออาหารเพื่อการบริโภค97
ตารางที่ 6.11	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	การจัดซื้อสินค้าอุปโภค98
ตารางที่ 6.12	แสดงจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือนของผู้ให้สัมภาษณ์
ตารางที่ 6.13	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม
	ระดับรายได้ของครัวเรือนก่อนหักรายจ่ายของครัวเรือน

สารบัญ**ตา**ราง (ต่อ)

ตารางประกอบ

ตารางที่ 6.14	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ระดับรายจ่ายของครัวเรือน	102
ตารางที่ 6.15	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ระดับรายรับ – รายจ่ายของครัวเรือน	104
ตารางที่ 6.16	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตามเงินออม	104
ตารางที่ 6.17	แสดงลักษณะการออมของผู้ให้สัมภาษณ์	105
ตารางที่ 6.18	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ภาระหนี้สิน	105
ตารางที่ 6.19	แสดงลักษณะการกู้ยืมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์	
ตารางที่ 6.20	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	การเข้าร่วมกิจกรรม	107
ตารางที่ 6.21	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	การรู้จักผู้นำชุมชน	
ตารางที่ 6.22	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	บทบาทในชุมชน	110
ตารางที่ 6.23	แสดงเกี่ยวกับปัญหาภายในชุมชนของผู้ให้สัมภาษณ์	111
ตารางที่ 6.24	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	การรู้จักกันภายในชุมชน	112
ตารางที่ 6.25	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน	113
ตารางที่ 6.26	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ปัญหากับเพื่อนบ้าน	113
ตารางที่ 6.27	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	เนื้อที่การครอบครอง	114
ตารางที่ 6.28	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ระยะเวลาการอยู่อาศัย	116

หน้า

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางประกอบ

ตารางที่ 6.29	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	สภาพสิ่งปลูกสร้างภายในชุมชน	117
ตารางที่ 6.30	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ราคาสิ่งปลูกสร้างภายในชุมชน	
ตารางที่ 6.31	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	การใช้ประโยชน์สิ่งปลูกสร้าง	122
ตารางที่ 6.32	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	การรับทราบโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 2	127
ตารางที่ 6.33	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ความพร้อมในการโยกย้ายที่อยู่อาศัย	129
ตารางที่ 6.34	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	ความคิดเห็นในการพัฒนาที่ราชพัสดุและทางเลือก	130
ตารางที่ 6.35	แสดงจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจ่ายเงิน	
	ค่าชดเซยการรื้อย้าย	131
ตารางที่ 6.36	แสดงจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจำนวนเงิน	
	ค่าชดเชยการรื้อย้ายที่ควรได้รับ	132
ตารางที่ 6.37	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ	
	การจัดการที่อยู่อาศัย	133
ตารางที่ 6.38	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	รูปแบบการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในอนาคต	133
ตารางที่ 6.39	แสดงจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับงบประมาณ	
	ในการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในอนาคต	133
ตารางที่ 6.40	แสดงจำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการปรับปรุง	
	ที่อยู่อาศัยตามทางเลือกที่4	
ตารางที่ 6.41	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์แยกตาม	
	งบประมาณในการปรับปรุงที่อยู่อาศัย	135

หน้า

สารบัญแผน**ท**ี่

แผนที่ประกอบ

แสดงกลุ่มประชากรในที่ราชพัสดุชอยพิพัฒน์ 261
แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์63
แสดงตำแหน่งที่ตั้งที่ราชพัสดุชอยพิพัฒน์ 269
แสดงภาพถ่ายทางอากาศที่ราชพัสดุขอยพิพัฒน์ 2 พ.ศ.253871
แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุซอยพิพัฒน์ 272
แสดงสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โดยรอบที่ราชพัสดุขอยพิพัฒน์ 276
แสดงรายรับต่อเดือนของครัวเรือน101
แสดงรายจ่ายต่อเดือนของครัวเรือน103
แสดงเนื้อที่ครอบครองที่ดินราชพัสดุ115
แสดงลักษณะสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุ 117
แสดงราคาสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุ 121
แสดงการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ123
แสดงความคิดเห็นในการพัฒนาที่ราชพัสดุ
และการเลือกในการจัดการที่อยู่อาศัย 135

หน้า